

ЗМІСТ

Засідання п'яте, вечірнє
(Четвер, 8 лютого 2018 року)

Прийняття постанов:

«Про проведення парламентських слухань про охорону культурної спадщини на тему: «Стан, проблеми та перспективи охорони культурної спадщини в Україні» (квітень 2018 року)» ...2

«Про проведення парламентських слухань на тему: «Національна інноваційна система: стан та законодавче забезпечення розвитку» (21 березня 2018 року)» ...24

Відхилення проекту Постанови «Про проведення парламентських слухань на тему: «Проблеми формування прожиткового мінімуму в Україні» (23 травня 2018 року)» ...24

Внесення змін до Кримінального кодексу України щодо встановлення кримінальної відповідальності за сприяння вчиненню самогубства ...33

Голосування про перенесення розгляду законопроектів ...37

Розгляд проекту Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та деяких інших законів України щодо забезпечення прикордонної безпеки держави» ...38

[Результати поіменної реєстрації](#)

[Результати поіменного голосування](#)

ЗАСІДАННЯ П'ЯТЕ

*Сесійний зал Верховної Ради України
8 лютого 2018 року, 16 година*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, прошу заходити до залу і приготуватися до реєстрації.

Колеги, хочу нагадати, що ми продовжуємо розгляд блоку питань з питань культури. Наступне питання порядку денного – це проект Постанови «Про проведення парламентських слухань про охорону культурної спадщини на тему: «Стан, проблеми та перспективи охорони культурної спадщини в Україні» (квітень 2018 року)». Комітет переконує, щоб ми невідкладно прийняли цей проект постанови. Тому прошу проявити високий рівень дисципліни, як це було і до обіду, ми сьогодні до обіду прийняли 11 рішень. Дай Боже, щоб після обіду була така ж сама результативна робота. Прошу займати робочі місця і приготуватися до реєстрації.

Отже, колеги, прошу зареєструватися.

У сесійному залі зареєструвалися 353 народних депутати. Вечірнє пленарне засідання Верховної Ради України оголошую відкритим.

Колеги, нагадую, ми переходимо до розгляду проекту Постанови «Про проведення парламентських слухань про охорону культурної спадщини на тему: «Стан, проблеми та перспективи охорони культурної спадщини в Україні» (квітень 2018 року)». Прошу підтримати розгляд цього проекту постанови за скороченою процедурою. Прошу проголосувати. Прошу підтримати.

«За» – 79.

Прошу зайти до залу і зайняти робочі місця.

Колеги, я ще раз поставлю на голосування пропозицію, якщо не буде підтримки в залі, будемо розглядати за повною процедурою.

Отже, я ще раз ставлю на голосування пропозицію про розгляд за скороченою процедурою проекту Постанови «Про проведення

парламентських слухань про охорону культурної спадщини на тему: «Стан, проблеми та перспективи охорони культурної спадщини в Україні» (квітень 2018 року)». Прошу підтримати. Прошу голосувати.

«За» – 118.

Є позиція залу, щоб ми розглядали таке важливе питання за повною процедурою. Я правильно розумію?

Запрошую до доповіді голову Комітету з питань культури і духовності Княжицького Миколу Леонідовича.

Ми йдемо за повною процедурою. Прошу голів фракцій змобілізувати депутатів для участі у вечірньому засіданні.

Будь ласка, пане Миколо.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л., голова Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Дякую. Шановні колеги! Відповідно до статті 93 Конституції України та на основі статті 234 Регламенту Верховної Ради України, рішення Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності від 21 вересня 2017 року (протокол № 60) вносимо на розгляд Верховної Ради України проект Постанови Верховної Ради України «Про проведення парламентських слухань про охорону культурної спадщини на тему: «Стан, проблеми та перспективи охорони культурної спадщини в Україні» (квітень 2018 року)».

Проведення парламентських слухань сприятиме формуванню єдиного підходу щодо реформування державної політики у сфері охорони культурної спадщини та створенню дієвих механізмів охорони та збереження об'єктів культурної спадщини.

Шановні колеги, цей рік визнаний роком культурної спадщини ЮНЕСКО. Відповідно до указу Президента і постанови Кабінету Міністрів цей рік так само визнаний роком культурної спадщини в Україні. Сьогодні наш парламент прийняв Закон «Про внесення змін до Закону України «Про охорону культурної спадщини» щодо надання об'єктам підводної культурної спадщини статусу Морського меморіалу». На порядку денному ще ціла низка інших законопроектів, які стосуються культурної спадщини. Один із них – це законопроект про пам'ятки ЮНЕСКО, які знаходяться на території України і потребують спеціальних органів управління. Колеги, це законопроект

Васюника, який, на жаль, сьогодні відсутній у залі. Але я маю велику надію, що ми розглянемо цей законопроект найближчим часом.

Зважаючи на ситуацію, яка склалася в Україні з охороною культурної спадщини, вкрай важливо провести серйозне обговорення цього питання, поговорити з фахівцями, з представниками облдержадміністрацій, райдержадміністрацій, місцевих рад, об'єднаних громад. На жаль, у нас досі в країні не вирішені питання з культурною субвенцією, і ми стикаємося з тим, що ціла низка областей і регіонів не мають фінансових ресурсів для захисту власної культурної спадщини. Якщо ми порівняємо, наприклад, стан з пам'ятками культури в Тернопільській області і в східних чи центральних областях, то маємо дуже велику нерівномірність у розподілі бюджету. Тому що проблема із замками Тернопільщини, яку неодноразово порушують і депутати з тернопільського регіону, і керівник адміністрації пан Барна, і багато інших людей, досі залишається вкрай важливою. Натомість бюджету для відновлення цих замків фактично не існує. Ми маємо катастрофічну ситуацію із замками в інших регіонах. Ви знаєте історію Підгорецького замку, який досі не був фактично оформлений і не поставлений на баланс жодною юридичною особою. Тобто кожна людина могла просто прийти і приватизувати цей замок. Лише після призначення керівником Львівської національної галереї мистецтв пана Тараса Возняка спільно з Львівською обласною радою, з іншими органами управління розпочалася робота з фактичної постановки на баланс і передачі галереї мистецтв цього замку і пошук коштів для його відновлення. Попри те ця, справді, архітектурна перлина України, один з найкрасивіших замків України, залишається у жахливому стані. Минулого тижня громадські організації розпочали краудфандингові кампанії для відновлення і збереження тих замків.

Разом з тим, виникає досить багато різноманітних ініціатив про передачу в концесії пам'яток культури і архітектури. Безумовно, для багатьох ситуацій це може бути вирішенням. Але передача в концесію не повинна руйнувати первісного вигляду тієї чи іншої пам'ятки архітектури. Це все ті питання, які продовжують дебатоватися в Україні і відповіді на які поки що, на жаль, не знайдені.

Тому вкрай важливо, щоб ці рішення були прийняті. 7 грудня 2017 року, власне, розпочався рік культурної спадщини в Європі. Європейський парламент прийняв рішення про це ще у квітні

2017 року. Це чудова нагода для України теж привернути належну увагу питанням охорони культурної спадщини і вирішенню назрілих проблем, особливо враховуючи, що Україна має багату культурну спадщину, перед нами стоїть непросте завдання зберегти її для нащадків.

Очевидно, що на сьогодні є багато проблем у сфері охорони культурної спадщини, які потребують комплексного рішення. Де потрібне це комплексне рішення? Насамперед – це питання правової охорони і збереження пам'яток, внесених до списку ЮНЕСКО. Проблемні аспекти переміщення культурних цінностей. Ви знаєте, що є і розглядається ціла низка відповідних законопроектів у цьому залі.

Сьогодні, як я вже говорив, ми вирішили питання статусу підводної культурної спадщини. Але є проблема нематеріальної культурної спадщини. Мені дуже приємно, що, наприклад, косівська кераміка має шанс потрапити до списку нематеріальної культурної спадщини, згодом такий шанс матиме і решетилівська вишивка по білому. Ми працюємо над тим, щоб гуцульська коляда й інші звичаї нашого народу, інші приклади блискучих зразків нематеріальної культурної спадщини були визнані ЮНЕСКО.

Проблема оновлення Державного реєстру нерухомих пам'яток України. На сьогодні цей реєстр містить лише 80 відсотків інформації.

Крім того, чимало проблемних питань зумовлено російською агресією проти України, як, наприклад, доля музеїв у Криму, де зберігалася велика кількість унікальних експонатів. Проблема «скіфського золота», яке досі не повернуто в Україну. Саме тому нами, народними депутатами, членами Комітету з питань культури і духовності, які ініціюють ці парламентські слухання, було ініційовано і їх проведення. Очевидно, що після фахового, широкого обговорення такої надважливої теми ми зможемо підготувати конструктивні, професійні і головне – ефективні рішення, які сприятимуть охороні культурної спадщини, і внести їх на розгляд українського парламенту.

Я дуже хотів би, щоб усе-таки депутати зібралися у залі і підтримали проведення цих слухань.

Ще раз хочу повернутися до законопроекту, про який я говорив. Це проект Закону «Про внесення змін до Закону України «Про охорону культурної спадщини» щодо збереження пам'яток культурної спадщини, внесених до Списку всесвітньої спадщини Організації

Об'єднаних Націй з питань освіти, науки і культури (ЮНЕСКО)» ([№ 1553](#)). Цей законопроект має вдосконалити правову охорону пам'яток ЮНЕСКО. Він повністю опрацьований комітетом.

Інші ініціативи, над якими ми працюємо. У нас ведеться робота з підготовки законопроекту щодо переміщення культурних цінностей, мета якого – досягти розумного балансу і не допустити незаконного вивезення культурних цінностей за межі України. Але водночас, не обмежувати можливість брати участь в авторитетних міжнародних виставках і забезпечити повернення цих експонатів в Україну. Є серйозні напрацювання, які, сподіваємося, сприятимуть покращенню правової охорони культурної спадщини, коли мова йде про питання правового регулювання нематеріальної культурної спадщини. Безумовно, українська культура настільки багата і різноманітна, що ми повинні доопрацювати це питання з метою розширення переліку нематеріальної спадщини ЮНЕСКО.

Конвенція ЮНЕСКО про охорону нематеріальної культурної спадщини від 17 жовтня 2003 року має забезпечити охорону усних традицій і форм вираження, охоплюючи мову як носія нематеріальної культурної спадщини – а це, до речі, повернення до нашого Закону «Про засади державної мовної політики», про який ми неодноразово говоримо у цьому залі – виконавчих мистецтв, звичаїв, обрядів, свят, знань, пов'язаних з природою, всесвітом, знань та навичок, пов'язаних з традиційними ремеслами.

Комітет з питань культури і духовності вітає ініціативу Міністерства культури оголосити 2018 рік роком культурної спадщини в Україні, і прийняти таке рішення є повноваженням Президента України. Ми сподіваємося, що Президент, як неодноразово про це говорив, до цього повернеться. Усі ці документи зараз знаходяться на розгляді у Президента.

Разом з тим, незалежно від рішення Президента, мені як голові профільного комітету здається надзвичайно важливим, і на парламентських слуханнях ми маємо це обговорити, що 2018 рік уже зараз можна назвати роком культурної спадщини, оскільки суспільство нарешті звернуло увагу і визнало необхідність вдосконалення охорони пам'яток культурної спадщини, а депутати разом зі спеціалістами в цій галузі готові працювати для вдосконалення нашого законодавства, збільшення переліку об'єктів культурної спадщини України

і включення до списку ЮНЕСКО з метою збереження нематеріальної культурної спадщини.

Дякую вам і прошу вас підтримати проведення цих слухань. Ми плануємо їх провести 18 квітня, у Міжнародний день пам'яток і визначних місць ЮНЕСКО. Був би вам вдячний за підтримку цього проекту постанови про проведення парламентських слухань.

Дякую.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні колеги, прошу записатися на запитання до доповідача. Олексій Рябчин. Будь ласка.

РЯБЧИН О.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).
Прошу передати слово...

ГОЛОВУЮЧА. Ігор Луценко. Я бачу. Будь ласка.

ЛУЦЕНКО І.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань запобігання і протидії корупції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. Шановний пане доповідачу! У мене, звісно, є велика кількість запитань, пов'язаних саме зі спадщиною ЮНЕСКО.

На сьогодні хотів би сконцентруватися на двох питаннях.

Мною свого часу була написана заява до правоохоронних органів щодо фальсифікації окремими представниками Міністерства культури звітності перед ЮНЕСКО. Я вважаю, що це питання, в яке парламенту потрібно повністю зануритися і знайти вирішення на персональному рівні щодо персональної відповідальності цих посадових осіб, а також внести якісь системні зміни до законодавства, які дозволили б забезпечити нас у подальшому, щоб не було такої міжнародної ганьби.

Тож прошу, можливо, прокоментуйте просто це питання. Я розумію, що ви на нашому боці, але все ж хотілося почути ваше слово.

Дякую.

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Пане Ігорє, я дуже вдячний за вашу послідовну позицію щодо збереження культурної спадщини не лише Києва, а й загалом України. Думаю, якщо ви звернетесь до нашого комітету, то він повністю підтримає ваше звернення, і ми можемо запросити представників Міністерства культури України, як це ми регулярно робимо на засіданнях комітету. Запрошую вас теж узяти участь в парламентських слуханнях. Як на мене, це слухне питання. Але саме законопроект, де я є одним із співавторів, а також пан Васюник, пані Матіос і багато інших співавторів, і визначає органи місцевої влади або інші уповноважені органи відповідальними за збереження спадщини ЮНЕСКО. Для того щоб не лише від розчерку пера одного чиновника в Міністерстві культури залежала доля всіх цих пам'яток і щоб їхня доля була під контролем незалежних громадських наглядових рад, які вводить цей законопроект, щоб спадщина ЮНЕСКО і загалом архітектурна спадщина контролювалася не лише чиновниками, а й органами місцевої влади і суспільством.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Наступне запитання від народного депутата Мусія.

МУСІЙ О.С., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (одномандатний виборчий округ № 124, Львівська область, самовисуванець).* Виборчий округ № 124, Сокальщина, Червоноград. Шановний доповідачу! Загальновідомо, що Україна, на превеликий жаль, на сьогодні на державному рівні не оберігає наш культурний спадок. Наприклад, спадщина ЮНЕСКО, там, де знаходиться Десятинна церква, забудована якимись московськими халабудами, і нічого ні Міністерство культури... До речі, користуючись нагодою, прошу міністра культури теж висловити свою позицію щодо того, як на спадщині ЮНЕСКО можуть існувати ворожі Україні центри. Це перше.

Друге. Гостинний двір, за який боролися ще до Революції Гідності, до сьогодні невідома його доля. То нам треба проводити парламентські слухання чи, можливо, вже зараз якось вплинути на Міністерство культури, на місцеву адміністрацію в Києві, яка... До речі, за минулий рік з потурання місцевої адміністрації було спалено понад десяток пам'яток культури. Тому якось прошу на цих парламентських слуханнях, які треба провести, і, безумовно, я буду підтримувати ці слухання, врахувати цю точку зору і негайно вжити різких заходів для збереження української історії і спадків. Добре?

КНЯЖИЦЬКИЙ М.Л. Дякую, пане Мусій. Ви цілком праві. Наскільки мені відомо, Міністерство культури подало до суду позов щодо незаконної забудови біля фундаменту Десятинної церкви. Сподіваюся, що його буде розглянуто. Ви знаєте, наскільки непросто становище в Україні з релігійною ситуацією, особливо після початку російської агресії. Те, що відбувалося біля залишків Десятинної церкви, очевидно, це і архітектурна, і громадська ганьба для кожного з нас.

Мені дуже приємно, що завдяки нашим депутатам, колегам, у тому числі колезі Левусу, іншим народним депутатам, які взяли на поруки архітекторів, яких звинувачували в діях проти цієї споруди, ну, їх випуск, взяли на поруки, слідство буде вирішувати, наскільки ці люди винні. Кожен винний повинен бути покараним, але утримувати в ув'язненні людей, які хочуть висловити громадський протест, безумовно, недоречно.

Коли ви говорите про інші пам'ятки, то ви праві у тому, що не лише пам'ятки спадщини ЮНЕСКО потрібно оберігати, бо не все, що ви перерахували, є пам'яткою спадщини ЮНЕСКО. Але однаково важливо підходити з тим самим підходом, як ви про це і сказали, до інших пам'яток культурної спадщини України, які є нашим...

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні колеги, на цьому час, відведений на запитання, вичерпано. Було передбачено 3 хвилини. Ще буде можливість виступити. Шановний пане Миколо, прошу вас повертатися на ваше місце.

Зараз будуть виступи від фракцій і від депутатів. Тим часом профільний міністр просив слово. Прошу дати 2 хвилини пану міністру. Потім виступи від фракцій і депутатів.

НИЩУК Є.М., *міністр культури України*. Дуже дякую. Шановна пані головуєча! Шановні народні депутати! Шановні панове: Ігоре, Миколо, Олеже! Передусім я просив би весь депутатський корпус підтримати даний проект постанови, тому що, власне, саме слухання дасть багато відповідей на запитання і встановить певний алгоритм усіх тих проблем, про які ви говорили. Бо багато з тих закидів, про які ви навіть зараз у цих стінах говорите, вони не зовсім у ті стіни закидаються. Тому що коли ми говоримо про співпрацю з ЮНЕСКО, то, власне, саме останній рік Міністерство культури є у постійному контакті з ЮНЕСКО. Усі погодження, яких раніше не було щодо кожного об'єкта історичної спадщини, щодо затвердження історичних планів міст, історичних ареалів, повністю погоджуються з ЮНЕСКО. Справді, цього раніше не було. Це перше.

Друге, що стосується МАФів. Ми висловилися і маємо чітку позицію: вони встановлені там незаконно. У 2012 році, очевидно, попередники підписували, ми знаємо, як це робилося, але зараз ми повністю підготували всю документацію для судового позову, який має подавати об'єкт господарського права Національний музей історії України, на території якого незаконно встановлені ці МАФи. Ми будемо повністю супроводжувати весь судовий процес.

Я хотів би ще раз закликати підтримати цей проект постанови ще й тому, що він стосується питань об'єктів національної світової спадщини ЮНЕСКО, які є на окупованих територіях і в анексованому Криму. Це стосується Херсонеса Таврійського, Ханського палацу в Бахчисараї. Це допоможе нам мати певний голос, коли парламент матиме так само ті резолюції, які має Міністерство культури до російського уряду, припинити незаконні археологічні розкопки, які ведуться в Херсонесі, припинити нищення Ханського палацу. Це для нас дуже важливо.

Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Прошу фракції записатися на обговорення проекту постанови.

Шановні колеги, я зараз надам слово Юрію Шухевичу від Радикальної партії, щоб не повертатися потім на місце. І потім рухаємося за списком. Дякую.

Прошу показати список. Потім – «Самопоміч». Я просто першому надам слово пану Шухевичу, і потім ви, пані Подоляк.

Будь ласка, увімкніть мікрофон пану Шухевичу.

ШУХЕВИЧ Ю.-Б.Р., *заступник голови Комітету Верховної Ради України у справах ветеранів, учасників бойових дій, учасників антитерористичної операції та людей з інвалідністю (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка)*. Шановна пані головуюча! Шановні народні депутати! Даний проект постанови не можна приймати ні в якому випадку. Він був прийнятий на засіданні комітету зі значними порушеннями. Коли вже були подані всі поправки, нараз хтось у комітеті поміж поправками сунув цілий розділ, який переписує суть самого проекту постанови, змінює його.

Далі. Там є ціла низка зауважень Головного юридичного управління, де йдеться про порушення Конституції даним проектом постанови, де говориться про порушення міжнародних норм, наших конвенцій, які ми підписали. Ви, не читаючи це, будете приймати?! У вас є сумління? Ви розумієте, що всі ці концесії – це знищення нашої культурної спадщини? На вашому сумлінні все це буде, коли ви приймете цей проект постанови!

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо, шановний пане Шухевич.

Зараз слово надається пані Ірині Подоляк від «Самопоміч». Прошу вас, пані Ірино.

ПОДОЛЯК І.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань культури і духовності (одномандатний виборчий округ № 116, Львівська область, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»)*. Шановні колеги! Шановна президіє! Безумовно, парламентські слухання, які ми запланували на квітень, є важливими. Переконана, що майже всі народні депутати України будуть присутні на цих парламентських слуханнях, якщо, принаймні, не виступати,

то слухати. Бо проблема, пов'язана з охороною пам'яток нерухомості, в Україні є критичною.

Ми знаємо, що існують величезні колізії між Законом «Про охорону культурної спадщини» і Законом «Про регулювання містобудівної діяльності». Ми знаємо ті великі проблеми і кризи, учасником яких є громадськість в історичних містах України, де ведеться хаотична забудова, де руйнується ландшафт міст, де руйнуються таким самим чином пам'ятки. Ми знаємо, яка величезна проблема пов'язана з хаотичною рекламною діяльністю фірм, установ, компаній, які займаються зовнішньою рекламою, яка практично губить лице українських міст. Ці всі проблеми є великим і важким вузлом, який ми з вами повинні будемо розв'язати. Оскільки є багато підходів, теорій, експертів, громадських діячів, які зацікавлені у тому, щоб Україна не втрачала своє унікальне обличчя, такі парламентські слухання є потрібними.

Окрім того, хочу сказати, що охороняти наші пам'ятки нерухомості, матеріальну і нематеріальну культурну спадщину потрібно, дорогі мої, не лише красивими словами. Ми з вами вміємо вживати красиві слова, а потрібні фінансові вливання держави, якщо це є елементом державної політики. Ці кількості мільйонів, які передбачені у Державному бюджеті на 2018 рік, який оголошений роком охорони культурної спадщини, на превеликий жаль, жодним чином не вирішують цю проблему. Ми знаємо, що міста кинуті сам на сам з тими фінансовими викликами, які є перед нами щодо реконструкції, реновації, реставрації історичних пам'яток. Тому, безумовно, ми підтримуємо проведення таких громадських слухань, запрошуємо на них так само представників і Мінрегіонбуду, і Міністерства фінансів, і підтримуємо такий проект постанови.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо, пані Ірино.

Зараз ще «Блок Петра Порошенка», потім – ви, Ігоре.

Спочатку – Спориш, потім – Кужель. Ні, ну подивіться на листок. Зараз «Блок Петра Порошенка», Спориш, а потім – ви. Я ж іду за списком.

Народний депутат Спориш. Будь ласка, хлопці, сядьте, щоб було видно народного депутата Спориша. Прошу з місця.

СПОРИШ І.Д., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму (одномандатний виборчий округ № 15, Вінницька область, партія «Блок Петра Порошенка»). «Блок Петра Порошенка», Вінниччина, виборчий округ № 15. Щойно ми прослухали і голову комітету Княжицького, і нашого міністра пана Нищука. Звичайно, ми повинні підтримати даний проект постанови, адже бачимо і насамперед повинні переживати за нашу культурну спадщину в Криму. Насамперед хочеться відмітити, що тут дійсно, як уже було сказано, де буде поставлено питання правової охорони, де питання переміщення спадщини. Це все повинні обговорити на парламентських слуханнях. Тим більше, як було вже зазначено і головою комітету, і паном міністром, що все-таки всесвітня спадщина і цінності її, ці всі питання також дуже важливі. Я думаю, що на парламентських слуханнях, де буде досить велика кількість причетних до даного питання, ми повинні обговорити, поставити, підтримати дане питання і все-таки захистити нашу культурну спадщину.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо, шановний пане Спориш. Запрошую до виступу Ігоря Луценка. Будь ласка.

ЛУЦЕНКО І.В. Дякую. Перш за все, хотів би персонально подякувати міністру культури пану Нищуку за його активну особисту позицію в захисті історико-культурної спадщини, яка, на жаль, інколи контрастує з позицією певних чиновників Міністерства культури.

З приводу питання, яке порушували мої колеги, Десятинки, пане Нищук. У Міністерства культури зараз є вся підтримка від громадськості для того, щоб були активні дії саме від Міністерства культури. Тобто на сьогодні вся юридична база підготовлена. Я сподіваюся, що ми досягнемо правового і мирного рішення.

Що стосується слухань. Насправді, вони назріли ще чотири роки тому. Ще чотири роки тому новий парламент мусив зайнятися обороною України в цій гібридній війні. Тому що, шановні колеги, у будь-якому підручнику щодо гібридних війн написано, що потрібно робити з противником, з країною, – треба розмивати їхню ідентичність. А що є чи не найкращим інструментом для розмивання

ідентичності? Це нищення пам'яток, просування нехлюйського і зневажливого ставлення до історико-культурної спадщини і тому подібні дії.

Чим, власне, займається, на жаль, наш український бізнес? Чим дуже часто займаються окремі наші чиновники? Руйнують нашу спадщину, сприяють розвалу того спадку, який у нас є, заради того, щоб просто отримати прибуток. Тут навіть ніяких росіян не потрібно. Тим більше що, якщо проаналізувати відсоток російського капіталу, котрий задіяний у нищенні за допомогою будівних проектів спадщини у центрі Києва, то ми просто жахнемося – це понад 70 відсотків російських компаній з російським капіталом. Тому це є гібридна війна, в якій ми мусимо також брати участь, в обороні нашої країни.

Я підкреслюю, що є маса питань, які назріли щодо охорони нашої культурної спадщини. Це є спадщина ЮНЕСКО. В охоронних зонах пам'яток всесвітнього значення ЮНЕСКО, якщо ви пройдетеся біля Лаври, Софії, то побачите десятки ділянок, які віддані просто забудовникам, котрі ми намагаємося повернути. Тому зараз потрібно приймати те законодавство, яке ми пропонуємо щодо подовження строків позовної давності, щоб прокуратура й інші органи державної влади могли це все назад повертати.

Також великі зараз проблеми саме з наявністю договорів щодо пам'яток. Зараз пам'ятка знаходиться у власності, її руйнують, і ніяких санкцій фактично держава не може за це застосувати. Тому те, що ми зараз спостерігаємо в урядових кварталах, буквально через дорогу від Верховної Ради України, на Липках, на Подолі, в інших прилеглих до Адміністрації Президента, до парламенту районах, розвалені будівлі – це саме наслідки нашої з вами бездіяльності.

Тому, шановні колеги, давайте все-таки це обговоримо і приймемо рішення щодо підтримки хоча б вибраного пулу законодавчих ініціатив, які зможуть буквально в короткі строки покращити ситуацію в цій сфері.

Дякую всім за увагу.

ГОЛОВУЮЧА. Дякуємо.

Будь ласка, від «Опозиційного блоку» пан Долженков, також з трибуни виступатиме. Прошу.

ДОЛЖЕНКОВ О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). Шановні колеги! Шановні українські громадяни! Зараз розглядається проект постанови щодо проведення парламентських слухань про охорону культурної спадщини у квітні цього року. Тема зазначених парламентських слухань – це «Стан, проблеми та перспективи охорони культурної спадщини в Україні», нашої з вами культурної спадщини. Дуже багато пролунало в цьому залі пленарних засідань заяв щодо того, хто є винним у тому, що об'єкти історико-культурного значення знаходяться в незадовільному стані.

Хтось звинувачував російський капітал, російські компанії, хтось звинувачує нехлюйство певних українських громадян. Це наша спільна справа і відповідальність – як звичайних українських громадян, так і тих громадян, які перебувають при владі. Оскільки будь-яким компаніям, які здійснюють забудову, дозволи видають українські чиновники, і це потрібно говорити прямо. Якщо є порушення законодавства, на нього необхідно реагувати.

Що стосується самого ставлення до об'єктів історико-культурного значення. Воно починається не стільки зі знання нашої з вами історії, а з того, щоб ми об'єднувалися навколо тих цінностей, які нас об'єднують. Охорона буде там і загальна повага до об'єктів буде лише у тому випадку, коли ми поважатимемо один одного. Не говорити про те, що хтось є патріотом, а хтось не є патріотом, не роблячи, наприклад, у східних областях руками представників Західної України повалення будь-яких пам'яток, – зі взаємної поваги буде починатися наш розвиток.

Щодо суті цього проекту постанови (це не є законопроект, це з точки зору Регламенту), то хотів би зауважити, що під час голосування, шановний пане Голово, у тексті законопроекту ви проводите ці парламентські слухання у квітні 2018 року, а доручає Кабінету Міністрів України підготувати відповідні матеріали до Верховної Ради до 1 березня 2017 року. То, будь ласка, візьміть це до уваги, оскільки буде колізія у цьому проекті постанови, це стосовно якості нашої законотворчої роботи.

Дякую.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, зараз від «Народного фронту» виступатиме Тарас Кремінь. Я просив би зробити обговорення більш мобільним, щоб ми могли виходити на прийняття рішення. Якщо можна, пане Тарасе, однієї хвилини достатньо буде? Потім виступи від народних депутатів.

Кремінь. Будь ласка, 1 хвилина.

КРЕМІНЬ Т.Д., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). «Народний фронт». Шановні колеги! Якщо говорити по суті, то посправжньому варто підкреслити, що вся історія цивілізації поділяється на два періоди: доісторичний та історичний. Чим давніші пам'ятки культури будь-якого народу, тим більша тяглість історії конкретної нації.

Хочу підкреслити, що залежно від того, як ми ставимося до своїх пам'яток культури, яке ставлення до тих пам'яток культури, які знаходяться поза межами України, до тих документальних свідчень, які перебувають в бібліотеках інших країн світу, ми визначаємо тривалість існування нашої української держави.

Я дуже радію з того, що в «Голосі України» два дні тому була фундаментальна стаття стосовно Бертинських анналів, які, по суті, здовжують нашу історію України до 1180 років.

Але важливо підкреслити, що нам треба дбати не лише про матеріальну спадщину, а й про нематеріальну, про духовну спадщину. У нас є окремі галузі науки, які знищуються. У цьому розумінні хочу підкреслити, що на межі зникнення не тільки пам'ятки культури на півдні України – це Національний історико-археологічний заповідник «Ольвія», Дикий Сад, наші обсерваторії, дерев'яні церкви, а й кафедри, які займаються вивченням археології та археографією.

Для відома скажу, що в Інституті літератури, який займатиметься підготовкою до ювілею Лесі Українки, збираються всі рукописи наших класиків. А за межами України немало тих об'єктів, які потребують нашої підтримки. Тому ці слухання проводити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Зараз надається 9 хвилин для виступів народних депутатів, по 3 хвилини. Прошу провести запис на виступи народних депутатів, і після того переходимо до голосування, через 9 хвилин.

Прошу запросити депутатів до залу. Прошу записатися.

Мусій. Будь ласка, увімкніть мікрофон.

МУСІЙ О.С. Шановні народні депутати! Надзвичайно важливі парламентські слухання, які дійсно на часі, їх треба було провести вже давним-давно. І тут позиція залу, як на мене, має бути єдиною, що такі парламентські слухання не тільки треба провести, а й активно всім депутатам, які дбають про Україну, про наше історичне минуле, взяти в них участь.

Тепер щодо суті самого питання. Я вже у своєму запитанні говорив про ту вакханалію, яка твориться з незрозумілою ситуацією в столиці України місті Києві. Ви знаєте, дуже багато громадських активістів неодноразово зверталися до київської міської влади щодо збереження занесення в реєстри пам'яток архітектури знову виявлених пам'яток архітектури місцевого значення. Насправді, таке враження, що до сьогодні цілісного реєстру попри функціонування Міністерства культури, попри функціонування Кабінету Міністрів України, які мали б ввести ті реєстри, навіть відповідних реєстрів у нас немає.

Тому одним із головних завдань цих парламентських слухань буде запровадження абсолютно чіткого реєстру і правил внесення до нього об'єктів історичної і культурної спадщини, оцих об'єктів. Окрім того, напевно, треба було б звернути увагу на нематеріальні активи української нації і України як такої. Це теж дуже важливий пласт, який до сьогодні... Богу дякувати, Петриківський розпис теж внесений до спадку України. Ви знаєте, що є такий спадок України, як Трипільська культура і Кам'яна Могила, які до сьогодні, на превеликий жаль, замовчуються українською владою. Роблять вигляд, що їх немає, замість того, щоб у нашому Мистецькому арсеналі, наприклад, побудувати майбутню українську Мекку, взявши там за основу і побудувавши музей Трипільської культури, куди б з'їжджався весь світ дивитися. То це питання чомусь не вирішується.

Я ще раз хочу звернутися до міністра культури. Пане Євгене, ви знаєте, що у нас є такий академік Толочко, який до сьогодні є відвертим українофобом, сповідує московські цінності. Як такий керівник може оберігати українське в Інституті археології? Люди добрі, напевно, потрібно вже давно було вжити якихось заходів, щоб такі одіозні українофоби, як Толочко, далі не знищували наші архіви у відповідних інститутах.

Тому роботи дуже багато. Я думаю, що ці парламентські слухання повинні висвітлити не тільки проблеми, а й намалювати цілком чіткі механізми, деякі з яких я запропонував для того, щоб ми не лише зберегли Україну, а й примножили її у світовій культурі.

Дякую всім. Слава Україні!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Абдуллін передає слово для виступу Ігорю Луценку. Будь ласка.

ЛУЦЕНКО І.В. Шановні колеги! Шановні парламентарії! На жаль, на четвертому році нашої з вами каденції слід констатувати, що темпи нищення нашого історико-культурного спадку, особливо якщо це стосується міста Києва, ніяким чином не зменшилися порівняно з темпами при Януковичі, Ющенку і Кучмі. Навпаки, вони пришвидшилися.

Той правовий хаос і той правовий безлад, який зараз створено у правоохоронних органах, в судах, є просто ідеальним середовищем для того, щоб незаконні забудовники, несумлінні підприємці, які, на жаль, на сьогодні є нашими з вами колегами, наприклад, пан Микитась, пан Кононенко також його бізнес-партнер, деякі інші. На сьогодні вони досить успішно продовжують справи своїх попередників, системно нищачи Київ. Ландшафтні, історичні, архітектурні пам'ятки тріщать під їхніми ударами.

Тому хто, як не ми можемо їх примусити хоча б силою сорому, не кажучи вже про силу закону, припинити це нищення, яке набагато успішніше, ніж те, що робить Путін на Донбасі сьогодні.

На жаль, якщо ми назвемо будь-який район Києва, будь-які пам'ятки, на сьогодні вони є під загрозою.

Андріївський узвіз. За Ахметова, за Януковича ми захистили його чисто громадськими зусиллями. Зараз там продовжується

в іншому місці величезне будівництво 30 метрів висотою. Що взагалі відбувається?

Жоден із суддів, які виносили неправосудні рішення і продовжують зараз, на жаль, виносити по незаконних забудовах, сам не був покараний. Давайте нашими з вами зусиллями створимо хоч один прецедент.

Немає, повторюю, жодного прецеденту повернення в комунальну власність цілісної пам'ятки за останніх три роки. Жодного разу попри те, що десятки з них вкрадені, десятки з них руйнуються, лежать в руїнах, горять. Ви пам'ятаєте, що декілька тижнів тому буквально поруч з нами була пожежа.

Це також пам'ятка горіла. Повірте, це також плани забудовників – забудувати Хрещатик, прилеглі вулиці, нас з вами – це наші з вами колеги. Жодного випадку повернення у комунальну чи державну власність пам'ятки, яка була неналежним чином експлуатована, знищена чи спалена. То, звісно, будь-хто приходитиме і будь-яким чином поводитиметься з пам'ятками. Тому, на жаль, ми дуже сильно з вами запізнилися. За цією війною, економічною кризою ми забули про головне, про наш спадок – заради чого ми воюємо, заради чого ми живемо.

Будь ласка, давайте не ховати голову в пісок. Повторюся, Микитась, Кононенко й інші наші колеги, вони з нами працюють. Давайте їх також запросимо і запитаємо: яким чином так відбувається?

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колеги, зараз заключний виступ, через 3-4 хвилини відбудеться голосування, я переконливо прошу всіх голів фракцій і Апарат Верховної Ради України запросити депутатів до залу.

Заклучний виступ. Пані Кужель. Будь ласка.

КУЖЕЛЬ О.В., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань промислової політики та підприємництва (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»).* Шановні колеги! У солодку бочку з медом, коли всі розповідали, як ми любимо українську спадщину, хочу сказати, що, може, комусь це не сподобається, але ці парламентські слухання нічого не вирішать. Ми з вами, кожен комітет

проводить парламентські слухання, приймаємо потім рішення за результатами проведення парламентських слухань, а віз і нині там.

Я думаю, що настав час парламентським комітетам дуже серйозно виконувати свою функцію в частині контролю органів державної влади за виконанням законів, які ми приймаємо. Можу навести приклад: закон про ліцензування вже як 2,5 року й до цього часу до кінця не виконується урядом. Тому ті парламентські слухання, знаєте, то забаганка для депутатів.

Скажіть мені, будь ласка, хто пам'ятає башти на Закарпатті? Я, будучи заступником міністра регіонального розвитку та будівництва, проїжджала по них. Держава не вкладає туди гроші, вони руйнуються, ви киваєте на бізнес. Подивіться, як у Чехії зробили: відновили, проводять там всілякі нічні виступи і збирають на цьому гроші.

Візьміть Національний заповідник «Софія Київська». Скільки керівник цього заповідника відновлює, по копійці збирає, а його весь час з того боку відкушують, щоб щось побудувати.

Рядом з нами, ви кожен день проїжджаєте, – Національний художній музей України. Соромно! Останній раз збирали гроші американці, я була там, ми здавали гроші як на благодійність. А держава де? Унікальний музей в центрі країни розвалюється. Ви знаєте, що картини, які там є, вони в більшості псуються, бо там немає умов. А скільки вкрали цих картин, які можна знайти у депутатів?!

Тому ваші парламентські слухання – це гарно, але займайтеся кожен у комітеті контролем.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Ще 1 хвилина залишається. Тому... Вибачте, не 3 хвилини, а 1 хвилина. Це остання хвилина, що залишається для обговорення. Прошу заходити до залу, займати робочі місця.

Ірина Подоляк. Будь ласка.

ПОДОЛЯК І.І. Шановні друзі! Безсумнівно, парламентські слухання потрібні, хоча я погоджуюся з колегою, яка говорила нам про те, що ми повинні думати, щоб результати парламентських слухань були ефективнішими.

На моє глибоке переконання, усі історичні міста, так ми їх називаємо, – це міста, які мають велике ядро історичного спадку, архітектурного в першу чергу, – мусять розробити, або держава мусить допомогти їм розробити, інтегровану концепцію розвитку, власне, історичних міст, тому що міста – це не музеї. Будівлі руйнуються, нові будівлі будуються, люди живуть, розвиваються.

Безсумнівно, важливою є діяльність правоохоронних органів, тому що теж мушу погодитися зі своєю колегою, що 60 відсотків цих проблем можна було б вирішити, якби правоохоронна система працювала, якби суди, перепрошую, не продавалися.

Одну річ лише хочу зазначити у присутності міністра культури: щодо реєстрів і щодо занесення нових об'єктів у реєстри, і щодо війни. У місті Маріуполі дотепер ще, на щастя, існують мозаїки Алли Горської. Це видатна українська мисткиня, її мозаїки є безцінними. З 2015 року, коли перший раз комітетом їздили до Маріуполя, ми просили місцеві органи влади звернутися до Мінкульту, щоб занесли їх до реєстру. Чи вони не звернулися, чи відбулися зміни в Мінкульті, але, на превеликий жаль, ці мозаїки...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, колеги, заключне слово, міністр культури Євген Нищук, 1 хвилина. Будь ласка, і переходимо до прийняття рішення.

НИЩУК Є.М. Дуже дякую. У принципі, я вже висловлювався. Справді, це те, про що ми давно мріяли, тому що ми зіткнулися з цією великою проблемою, тією ситуацією, яка є в наших історичних ареалах. Саме вироблення чіткого закону має бути, де б не кивали на якісь дозвільні документи того чи іншого органу, а була б конкретна кримінальна відповідальність за нищення історичної спадщини і наших будівель.

Але однозначно, що ці питання дадуть багато речей і вироблення якогось конкретного рішення. Можливо, я хотів би, щоб це раніше було, але на парламентських слуханнях – це дійсно добрий майданчик, коли ми це можемо зробити. Тим більше що, справді, саме ми готували документи щодо оголошення року культурної спадщини цього року, і це рік культурної спадщини в Європі. Тому нам треба всім парламентом і всіма можливими способами дійсно бути повністю

інтегрованими в той процес захисту світової, національної спадщини, яка є...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую дуже вам.

Отже, переходимо до прийняття рішення, колеги. Прошу зайняти робочі місця. Прошу повернутися до залу, щойно двоє депутатів вийшли, зайдіть до залу.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу та в цілому проекту Постанови «Про проведення парламентських слухань про охорону культурної спадщини на тему: «Стан, проблеми та перспективи охорони культурної спадщини в Україні» (квітень 2018 року)» ([№ 7294](#)), з поправками, які озвучив під стенограму голова комітету Княжицький Микола Леонідович. З приводу дати, це те, на чому наголошував представник Долженков, з цією поправкою, з уточненням дати. Прошу голосувати. Прошу підтримати. Голосуємо!
«За» – 205.

Не встигли.

Я бачу, тому поставлю на повернення. Колеги, прошу всіх зайти до залу. Прошу показати по фракціях. Отже, прошу змобілізуватися і зайняти свої місця. Прошу Апарат Верховної Ради запросити депутатів, хто в кулуарах, зайти до залу.

Ставлю на голосування пропозицію про повернення до проекту постанови про проведення парламентських слухань (№ 7294). Будь ласка, уважно! Кожен голос має значення. Зі зміною дати, як це і було зазначено головою комітету. Голосуємо!

«За» – 209.

Колеги, давайте ми запросимо всіх до залу. Прошу, колеги. Я бачу, що депутати заходять до залу. Прошу всіх зайти до залу і зайняти робочі місця. Голів фракцій прошу змобілізувати депутатів. Прошу показати на табло голосування по фракціях і групах. Я не розумію, які можуть бути розбіжності у питанні культури. Це зал має одностайно проголосувати. Добре. Я почекаю 30 секунд.

Будь ласка, по фракціях і групах.

«Блок Петра Порошенка» – 80, «Народний фронт» – 61, «Опозиційний блок» – 0, «Самопоміч» – 18, Радикальної партії – 12, «Батьківщина» – 9, «Воля народу» – 3, «Партія «Відродження» – 3.

Будь ласка, заходимо. Передзвоніть, запросить, хто є близько і поруч. Підходять народні депутати. Отже, я нагадую: спочатку поставлю на повернення, а потім уже... Прошу. Отже, займіть робочі місця. Так, заходять. Всі на робочих місцях.

Ставлю на голосування пропозицію про повернення до проекту постанови про парламентські слухання про охорону культурної спадщини. Прошу проголосувати і прошу підтримати. Колеги, одностайно і уважно голосуємо. Голосуємо!

«За» – 223.

Усього не вистачило 3 голоси. Не встигли. Будь ласка, заходьте. Я бачу. Запросить, колеги. Будь ласка (*Шум у залі*).

Дуже прошу не виходити із залу, а залишатися на місцях. Колеги, справді, прошу підтримати. Це неправильно, коли ми проекти постанов, щодо яких є загальна підтримка у залі, через певні політичні моменти намагаємося провалити. Це неправильно. Це неповага до українського парламенту і до комітету, який готував це рішення. Будь ласка, кожен візьміть участь у голосуванні. Прошу всіх приготуватися.

Ставлю на голосування пропозицію про повернення до голосування за проект постанови про парламентські слухання про охорону культурної спадщини (№ 7294). Прошу зайняти робочі місця і взяти участь у голосуванні. Всі, так? Ярославе? Прошу проголосувати і прошу підтримати. Будь ласка, дуже уважно, кожен голос має значення. Ярославе, голосуємо! Прошу підтримати.

«За» – 228.

Ми повернулися.

Тепер уважно, колеги.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу та в цілому проекту постанови № 7294 з поправкою, яку озвучив голова комітету з трибуни Верховної Ради стосовно дати. Колеги, уважно! Прошу проголосувати і прошу підтримати. Не виходьте із залу, я вас прошу! Голосуємо!

«За» – 232.

Рішення прийнято.

Колеги, є ще два проекти постанов про проведення парламентських слухань. Давайте ми їх коротко розглянемо і приймемо.

Отже, я буду зачитувати. Наступним у порядку денному в нас стоїть проект Постанови «Про проведення парламентських слухань на тему: «Національна інноваційна система: стан та законодавче забезпечення розвитку» (21 березня 2018 року)» ([№ 7399](#)). Прошу підтримати його розгляд за скороченою процедурою. Прошу проголосувати. Не виходьте із залу! Голосуємо!

«За» – 198.

Рішення прийнято.

Співаковський. Можете з місця. Будь ласка, 1 хвилина.

Колеги, можемо голосувати? Голосуємо? Добре. Голосуємо, колеги. Голосування за 30 секунд.

СПІВАКОВСЬКИЙ О.В., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань науки і освіти (одномандатний виборчий округ № 182, Херсонська область, партія «Блок Петра Порошенка»)*. Голосуємо! Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, прошу зайняти робочі місця і взяти участь у голосуванні.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу та в цілому проекту постанови № 7399. Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Підтримаємо освіту. Голосуємо!

«За» – 219.

Кілька людей я бачу. Прошу зайняти робочі місця, колеги.

Ще раз ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу та в цілому проекту постанови № 7399. Прошу кожного зайняти робоче місце і проголосувати. Прошу підтримати. Прошу проголосувати. Голосуємо! Уважно!

«За» – 227.

Рішення прийнято.

На ваш розгляд пропонується наступний проект Постанови «Про проведення парламентських слухань на тему: «Проблеми формування прожиткового мінімуму в Україні» (23 травня 2018 року)» ([№ 7525](#)).

Прошу підтримати розгляд проекту постанови за скороченою процедурою. Прошу проголосувати.

«За» – 199.

Отже, запрошую до слова голову комітету, 1 хвилину.

Отже, голосуємо, так?

Колеги, ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу та в цілому проекту Постанови «Про проведення парламентських слухань на тему: «Проблеми формування прожиткового мінімуму в Україні» (23 травня 2018 року)» (№ 7525). Давайте проведемо рейтингове голосування про його підтримку. Прошу підтримати. Прошу голосувати.

«За» – 215.

Колеги, увага, ситуація дуже проста. Зараз ми ввійдемо в довге обговорення, потім мені доведеться знову 10 хвилин безкінечно скликати депутатів до залу, я думаю, це нікому не робить честі.

Отже, колеги, зараз я ще раз поставлю на рейтингове голосування, якщо не буде достатньо голосів, ми ввійдемо в обговорення.

Я ще раз ставлю на рейтингове голосування на предмет підтримки проекту постанови № 7525. Прошу проголосувати. Колеги, кожен голос має значення. Прошу підтримати.

«За» – 206.

Колеги, входимо в обговорення.

Запрошую до доповіді голову Комітету з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення Денісову Людмилу Леонтіївну. Будь ласка.

ДЕНІСОВА Л.Л., голова Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Народний фронт»). Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Верховна Рада України щороку в законі про Державний бюджет України затверджує прожитковий мінімум, який є основою для формування системи соціальних стандартів і гарантій, зокрема, розмірів мінімальної заробітної плати, мінімальної пенсії за віком, державних соціальних допомог та інших соціальних виплат. Тобто саме на нас, народних депутатах, лежить вся відповідальність за той

рівень життя, який матимуть громадяни нашої країни на наступний рік. Водночас, прийняття цього рішення передувє процес формування прожиткового мінімуму Кабінетом Міністрів України після проведення на принципах соціального партнерства науково-громадської експертизи наборів продуктів харчування, непродуктових товарів і послуг. Величина прожиткового мінімуму визначається виходячи із затверджених розмірів прожиткового мінімуму на поточний рік із урахуванням показників прогнозного індексу споживчих цін на наступний рік.

Проте, упродовж року нерідко спостерігається погіршення прогнозу інфляції, яке, на жаль, ніяк не відображається на розмірі вже затвердженого прожиткового мінімуму, оскільки відповідний перерахунок його показників не проводиться.

Тому на ваш розгляд пропонується підтримати комітетське рішення щодо проведення парламентських слухань про визначення прожиткового мінімуму 23 травня 2018 року.

Дякую. Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Прошу записатися на виступи: два – за, два – проти.

Від Радикальної партії Ляшко Олег Валерійович. Будь ласка.

ЛЯШКО О.В., член Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, Радикальна партія Олега Ляшка). Радикальна партія. Як неодноразово наполягала наша команда, ключова проблема України – це бідність. Коли люди бідні, неможливо, щоб була щаслива країна, неможливо подолати корупцію, неможливо бути сильною країною. Тому ключове для розвитку країни – це подолання бідності.

Що пропонує наша команда? Вимагаємо від влади інструменти, кроки для подолання бідності. Ви пропонуєте обговорювати на парламентських слуханнях прожитковий мінімум, а я пропоную не обговорювати, а вирішувати проблеми підвищення доходів українців, зарплат, пенсій. Мінімальна заплата, яку сьогодні отримують понад 2 мільйони людей, – 3700 гривень. Але це абсолютно мізерна зарплата, зважаючи на той рівень цін на продукти харчування, на ліки, на комунальні послуги тощо.

Тому команда Радикальної партії вимагає від уряду за результатами перегляду бюджету в першому кварталі нинішнього року підняти мінімальну зарплату і встановити її на рівні 5500 гривень на місяць. Це дасть можливість підняти середню зарплату по країні і долати бідність.

Тепер щодо пенсій. Провели пенсійну реформу, але мільйони людей у селі, колишні колгоспники, які мають великий трудовий стаж, але малу оплату праці чи трудові навіть, за галочки працювали, у них мізерні пенсії. Ми вимагаємо підняти пенсії для колишніх колгоспників, працівників сільськогосподарського виробництва для того, щоб ця пенсія була справедливою залежно від їхньої роботи, адже вони все життя пропрацювали у селі.

Тому ключове для подолання бідності – це захист національного виробництва, підвищення зарплат, пенсій для українських людей, підвищення доходів українців. Оце буде справжнє подолання бідності. Усе інше – розмови, щоб залишити Україну назавжди бідною і залежною.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від «Блоку Петра Порошенка» Різаненко Павло Олександрович.

РІЗАНЕНКО П.О., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансової політики і банківської діяльності (одномандатний виборчий округ № 97, Київська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Прошу передати слово Капліну.

КАПЛІН С.М., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики, зайнятості та пенсійного забезпечення (одномандатний виборчий округ № 144, Полтавська область, партія «Блок Петра Порошенка»). Голова Соціалістичної партії. Ми протягом 27 років провели десятки, якщо не сотні обговорень на цю тему. Скажіть, будь ласка, чи змінилося життя простих пересічних громадян? (*Шум у залі*). Воно не змінилося, тільки підвищується інфляція...

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України **ГЕРАЩЕНКО І.В.**

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, прошу тишу в залі. Шановні колеги, ви всі пам'ятаєте, що це парламент Верховної Ради? (*Шум у залі*).

КАПЛІН С.М. ...через таку ганебну, жахливу політику, яку проводить... (*Шум у залі*).

ГОЛОВУЮЧА. Шановні колеги, наступний виступаючий від «Опозиційного блоку» Ігор Шурма. Будь ласка.

Зараз я дам завершити. Просто я дуже прошу... Колеги, я вам так скажу: для дітей поганий приклад і аліменти не платити, і отак от кричати на весь зал, як ви це зараз робите.

Тому давайте всі... (*Шум у залі*). Нехай поверне, а ви поведіть себе... (*Шум у залі*). У нас у Регламенті такого немає.

Я вас дуже прошу... шановні колеги, ну, припиніть цей балаган. Будь ласка! Припиніть балаган, я дуже прошу.

Будь ласка, увімкніть мікрофон пану Шурмі.

ШУРМА І.М., член Комітету Верховної Ради України з питань охорони здоров'я (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційний блок»). «Опозиційний блок». Я вас там усіх «гудящих» зліва попросив би замовкнути!

Я звертаюся до вас тільки з одним. Сьогодні Головою Верховної Ради є ваш представник. Ви всі дограєтесь, що стенограма ведення засідання Головою Верховної Ради, якого ви, коаліція, представила, потрапить до Європарламенту, щоб вам був стид! І вас туди ніхто не прийме, дикунів, які не дають вести засідання.

Ви навчіться якоїсь елементарної культури! Мало того, що у вас коаліції немає, то він вас ще збирає, шукає кожні 5 хвилин! Ви ліпше у залі сидіть, а то людей дурите, а самі на роботу не ходите! Нагадаю вам, що у вас робота з 16 до 18 години вечора.

Далі... не гавкайте, бо ви не пси біля будки, а депутати Верховної Ради!..

ГОЛОВУЮЧА. Будь ласка, без таких слів.

ШУРМА І.М. А тепер що стосується суті проблеми.

Дивіться, ми говоримо про пріоритетність порушених питань – це нагальне питання тарифів. А я вам скажу, що ваш Прем'єр-міністр Гройсман, перебуваючи тільки що у Львові, сказав, що я негайно внесу до залу кандидатуру Уляни Супрун, якщо тільки коаліція її погодить.

Не шуміть! Вийдіть в кулуари, погодьте з Супрун і внесіть негайно на розгляд проект постанови [№ 5642](#) про визнання роботи Супрун задовільною або незадовільною.

А що ви створюєте балаган? У вас сьогодні є більшість – завтра у вас її не буде. Так ви собі уявіть, як ви себе будете вести!

Я закликаю всіх до культури. Іще раз вам кажу: у вас є більшість, 226 голосів – продемонструйте! Тихенько, без паніки, без хамства проголосуйте, якщо вас цікавлять тарифи. Тарифи – це є вимога МВФ. Хочете піднімати тарифи – піднімайте, але, будь ласка, не створюйте ганьбу парламенту України.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Шановні колеги, таке враження, що у нас частина парламенту на сніданок поїла, а іншу не годували сьогодні, бо ви щось до вечора, ну, зовсім усі злі стали. Я дуже прошу: пам'ятайте про те, що це парламент України, давайте демонструвати...

Шановний пане Каплін, я з вами на ви, я вас дуже прошу. Зараз у нас за списком іде пан Данченко. Потім я дам вам вашу хвилину, сядьте, будь ласка.

ЛЯШКО О.В. *(Не чути).*

ГОЛОВУЮЧА. Шановний пане Ляшко, ви сьогодні снідали? Будьте добрі. А ви не вживайте тут ненормативну лексику.

Пан Данченко. Будь ласка.

Вам репліки немає чого брати.

ДАНЧЕНКО О.І., голова Комітету Верховної Ради України з питань інформатизації та зв'язку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»).

Шановні колеги! Безумовно, підтримуючи ініціативи щодо парламентських слухань, це дуже важливо, але хочу зазначити, що прожитковий мінімум не формується за рахунок парламентських слухань. Прожитковий мінімум є похідною від грамотної економічної політики. Дуже важливим є створити інвестиційну стратегію розвитку держави, якої, на жаль, у нас зараз немає, і тільки потім уже дивитися, який буде реальний прожитковий мінімум. Тому в першу чергу потрібно створити інвестиційну стратегію розвитку держави, визначити пріоритетні галузі економіки, які потрібно розвивати.

Ще хочу сказати, що для того, щоб був правильний прожитковий мінімум, який би задовольняв усіх громадян нашої держави, потрібно вже давно переходити від сировинної моделі економіки до цифрової економіки. А результати парламентських слухань потрібно, звичайно, підтримувати. Але ще раз хочу сказати, що пріоритетом повинна стати розробка інвестиційної стратегії розвитку держави.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧА. Дякую.

Одна хвилина, будь ласка, яку не дали договорити пану Капліну.

Прошу зал поводитися коректно. Потім підійдете, скажете все, що думаєте про аліменти, але у нас зараз обговорюється проект постанови про прожитковий мінімум. Будь ласка.

КАПЛІН С.М. Насамперед, що стосується нашого колеги, який тільки що дорікав мені, що начебто я не сплачую аліменти (*Шум у залі*). Ось витяг із державного реєстру, де чітко зазначено, що жодного боргу за будь-які там аліменти і боргу перед дітьми Каплін Сергій не має.

Це була афера Авакова і Петренка, які сфальшували державний реєстр. Я їх затаюю по судах. Це перше.

Друге. Шановний пане Олеже, очільник однієї з фракції, я можу ще тебе удочерити і прогодувати. Саме удочерити, бо ти не мужик, а баба, яка...

ГОЛОВУЮЧА. Крапка, все! Вимкніть мікрофон, будь ласка. Припиніть перетворювати Верховну Раду України на дитячий садок, добре? Поводьтеся так, щоб вашим дітям за вас не було соромно,

донькам і синам. І не тільки аліменти, пане Олеже, а й поведінка теж (*Шум у залі*).

Шановні колеги, чи всі обговорили? Пані Кужель, запрошую вас до трибуни, щоб виступити з приводу цього проекту постанови. Прошу.

Колеги, виступає наша колежанка, я прошу... Пане Олеже! Шановний пане Олеже! Подивіться, будь ласка, на трибуну і вислухайте нашу колежанку. Уважно!

КУЖЕЛЬ О.В. Шановні друзі! Ще Наполеон говорив: «Только великие люди учатся на чужих ошибках, а все остальные – на своих». Скільки ще надо созывов Верховной Рады, чтобы посмотреть, яким чином у кожній країні розраховується прожитковий мінімум. Усі країни пройшли цей шлях. Подивіться, будь ласка, у більшості країн прожитковий мінімум прив'язаний до мінімальної заробітної плати. Приберіть цей позорний, у 17 гривень, неоподатковуваний мінімум у країні, де 60 відсотків за межею бідності.

А пану Парубію хочу нагадати: ще 22 травня 2015 року Юлія Тимошенко і фракція «Батьківщина» зареєстрували проект Постанови «Про заходи щодо оновлення наборів продуктів та наборів непродовольчих товарів і послуг для визначення прожиткового мінімуму» ([№ 2703](#)).

Тому, будь ласка, вносьте на розгляд проекти опозиції і не створюйте додаткові...

ГОЛОВУЮЧА. 30 секунд, щоб завершити. Виступ зрозумілий.

Колеги, якщо не враховувати певні емоційні моменти, то всі виступаючі підкреслили, що це важливий проект постанови про важливі парламентські слухання, до якого, я думаю, долучаться всі фракції парламенту, щодо формування прожиткового мінімуму в Україні. Очевидно, що це проблематика соціальна, яка турбує мільйони українців.

Я дуже прошу повертатися всіх до сесійного залу і долучитися до голосування. Шановні колеги, за хвилину відбудеться голосування. Будь ласка, повертайтеся до сесійного залу і давайте підтримаємо голосуванням проект постанови про проведення відповідних парламентських слухань, які профільний комітет пропонує провести

23 травня 2018 року. У нас залишається ще одна година роботи, давайте також коректно ставитися один до одного і обговорювати законопроекти, а не одне одного. Добре?

Колеги, зараз ми чекаємо, доки всі депутати парламенту, які присутні на цей момент у приміщенні парламенту, повернуться до сесійного залу, і будемо голосувати. Так. Шановний пане голово шановної фракції, давайте ми займемося моралізмом кожен сам із собою і зі своїми фракціями за всіма пунктами.

Колеги, будь ласка, прошу займати робочі місця. Зараз відбудеться голосування.

Шановний пане голово Радикальної фракції, не так радикально, будь ласка, добре? Не так радикально кричить, бо вже в усіх... Колеги, я прошу, займайте робочі місця. Зараз відбудеться голосування за проект постанови.

Веде засідання Голова Верховної Ради України
ПАРУБІЙ А.В.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, прошу заходити до залу, а не виходити. Знайшли хід, як втікати із залу. Прошу зайняти робочі місця і приготуватися до голосування. Отже, колеги, переходимо до прийняття рішення.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу та в цілому проекту Постанови «Про проведення парламентських слухань на тему: «Проблеми формування прожиткового мінімуму в Україні» (23 травня 2018 року)» (№ 7525). Прошу всіх зайняти робочі місця і взяти участь у голосуванні. Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 195.

Я ще раз поставлю. Прошу всіх зайти до залу і зайняти робочі місця. Я поставлю на повернення. Отже, колеги, прошу приготуватися до голосування. Прошу Апарат Верховної Ради запросити всіх, хто є в кулуарах, до залу. Депутати колонами заходять до залу. Скоро не буде місць для усіх депутатів у залі. Отже, прошу приготуватися. Спочатку я поставлю на повернення, а потім... Хоча це проект постанови, він не потребує ставити на повернення. Я можу ставити відразу на голосування проект постанови. Без повернення, я просто

ще раз його поставлю, Регламент дозволяє проекти постанов ставити по кілька разів.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу та в цілому проекту Постанови «Про проведення парламентських слухань на тему: «Проблеми формування прожиткового мінімуму в Україні» (23 травня 2018 року)» (№ 7525). Прошу, колеги, всіх підтримати. Якщо будуть голоси, я потім поставлю на голосування вашу пропозицію щодо рахункової комісії на повернення. Давайте зараз проголосуємо. Прошу всіх проголосувати і підтримати. Голосуємо!

«За» – 203.

А чому ви не голосуєте, колеги? Чому у вас утримуються? У вас хтось утримався (*Шум у залі*).

Отже, колеги, як нам бути? Я втретє поставлю, якщо не буде достатньої кількості голосів, мені доведеться відхилити проект постанови. Будь ласка, заходьте до залу. Прошу приготуватися до голосування.

Отже, ставлю на голосування пропозицію про прийняття за основу та в цілому проекту Постанови «Про проведення парламентських слухань на тему: «Проблеми формування прожиткового мінімуму в Україні» (23 травня 2018 року)» ([№ 7525](#)). Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Колеги, кожен голос має значення. Голосуємо!

«За» – 211.

На жаль, немає голосів, проект постанови відхилений.

Колеги, наступне питання, соціальне, надзвичайно важливо. Це проект Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та деяких інших законів України щодо забезпечення прикордонної безпеки держави». Ні, вибачте, це не той проект закону...

На ваш розгляд пропонується наступний проект Закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо встановлення кримінальної відповідальності за сприяння вчиненню самогубства». Він стоїть наступний, колеги. Але, щоб не поставити його під ризик, я проведу перед тим рейтингове голосування.

Прошу взяти участь у рейтинговому голосуванні з приводу підтримки проекту Закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо встановлення кримінальної відповідальності за сприяння вчиненню самогубства». Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Рейтингове голосування. Голосуємо!

«За» – 224.

Є підтримка, колеги, це рейтингове голосування, входимо у розгляд проекту закону. Колеги, тут дуже мало поправок, тому прошу всіх залишатися на своїх місцях.

Переходимо до розгляду питання порядку денного – проекту Закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо встановлення кримінальної відповідальності за сприяння вчиненню самогубства» ([№ 4088](#)).

Запрошую до доповіді Паламарчука, першого заступника голови Комітету з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності.

ПАЛАМАРЧУК М.П., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»)*. Шановні колеги! Шановний головуєчий! Комітет на своєму засіданні 21 червня 2017 року розглянув порівняльну таблицю, підготовлену до другого читання, проекту Закону України «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо встановлення кримінальної відповідальності за сприяння вчиненню самогубства» ([№ 4088](#)).

Нагадую, що законопроект був прийнятий Верховною Радою України у першому читанні 24 травня 2017 року. Проектом закону пропонується встановлення кримінальної відповідальності за будь-яке сприяння особі у вчиненні нею самогубства чи спроби самогубства.

До законопроекту надійшло 12 пропозицій: 2 поправки – враховані комітетом повністю, 4 поправки – враховані частково, 6 – відхилено. Це пропозиції №№ 1, 2, 7, 8, 9, 10. Загалом врахованими пропозиціями виправляються недоліки законопроекту в частині термінології, а також відповідна норма статті 120 Кримінального кодексу України доповнюється такими об'єктивними ознаками злочину, як

схилення до самогубства, а також інших дій, що сприяють вчиненню самогубства.

Водночас пропонуємо підтримати пропозицію про те, що з огляду на характер запропонованих проектом закону змін до Кримінального кодексу акти органів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади не потребуватимуть перегляду та приведення у відповідність із законом. У зв'язку з цим пропонується виключити статтю 2 розділу II «Прикінцеві положення». Прошу підтримати пропозицію комітету під № 13. Порівняльна таблиця вам роздана, обґрунтування щодо відхилення поправок у ній наведено. Пропоную піти по поправках і прийняти рішення: рекомендувати Верховній Раді України прийняти законопроект у другому читанні та в цілому як закон.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Отже, я швидко зачитаю поправки. Прошу всіх заходити до залу. Поправок усього чотири, якщо я не помиляюся.

Поправка 1. Не наполягає.

Поправка 3. Не наполягає.

Поправка 7. Не наполягає.

Поправка 9. Наполягає.

Це буде остання поправка. Я надаю слово автору поправки 9 Левченку. Прошу всіх заходити до залу і займати робочі місця. Будь ласка.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 223, м. Київ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Свобода»). Дякую. «Свобода», виборчий округ № 223, місто Київ. Справа в тому, що в тому вигляді, як цей законопроект прописаний, залишається безкарним вмовляння до вчинення самогубства. Це насправді велика проблема, оскільки такі дії згідно з текстом проекту закону залишаються безкарними, а сприяння вчиненню самогубства не може вважатися вмовлянням, на жаль.

Сьогодні з розвитком мережі Інтернет вмовляння до вчинення самогубства набувають поширення. Злочинці отримали більше

можливостей впливати на потенційних жертв, особливо дітей, у яких психіка не сформована та які довіряють оточенню. Таким чином, існує обґрунтований ризик від дій, які полягають у вмовлянні до вчинення самогубства, а тому їх варто криміналізувати. Я нагадую всім присутнім, як нещодавно була величезна проблема в цілих таких спільнот у соціальних мережах, якщо не помиляюся, називалася «Синій кит», які вмовляли дітей, власне кажучи, до вчинення самогубства.

Так от цей варіант законопроекту, який ви пропонуєте, хоча законопроект правильний, але саме цей момент не криміналізує, і це проблема – це треба додати, обов'язково.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Ставлю на голосування поправку 9. Комітет її відхилив. Хто її підтримує, прошу голосувати.

«За» – 158.

Рішення не прийнято.

Ні, колеги, ще є поправка 10 – це, справді, вже остання.

Яценко. Будь ласка, коротко, якщо можна.

Прошу всіх заходити до залу.

ЯЦЕНКО А.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 200, Черкаська область, самовисуванець). Шановні колеги! Я просив би повернутися до поправки 4. Там, на мою думку, є неточність. Замість «замах на самогубство», на мою думку, треба було б написати «спроба на самогубство».

А так взагалі законопроект правильний. Хочу сказати, що дійсно – це набуло дуже широких форм в Інтернеті і в соцмережах, є багато прикладів, навіть у мене на окрузі, в Умані, коли людей доводять до самогубства.

Тому хотілося б усе-таки, щоб ми її зараз підтримали.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Ця поправка врахована.

Паламарчук. Будь ласка, поясніть. Увімкніть мікрофон президії.

ПАЛАМАРЧУК М.П. Ця поправка врахована у частині заміни «спроби» на «замах».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, обговорення завершено. Переходимо до прийняття рішення. Прошу всіх зайти до залу і зайняти робочі місця. Прошу всіх приготуватися до голосування і уважно взяти участь у голосуванні.

Ставлю на голосування пропозицію про прийняття у другому читанні та в цілому з техніко-юридичними правками проекту Закону «Про внесення змін до Кримінального кодексу України щодо встановлення кримінальної відповідальності за сприяння вчиненню самогубства» (№ 4088). Прошу проголосувати. Прошу підтримати. Голосуємо!

«За» – 229.

Закон прийнято.

Колеги, тепер я хотів би з вами порадитися. Просять перенести два законопроекти. Один з них – це велике прохання, послухайте уважно, проект Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо розвитку виробництва терруарних вин та натуральних медових напоїв» ([№ 6693](#)). Це загальна підтримка всього залу щодо цього проекту закону.

Колеги, я прошу, хто підтримує... Не ставити, так? Добре.

Колеги, я шукаю ті законопроекти, які мають загальну підтримку.

Так, давайте, хто за те, щоб його зараз поставити. Якщо є голоси – входимо, немає – не входимо. Отже, цей законопроект підтримують усі фракції.

Хто за те, щоб перенести розгляд проекту закону № 6693, прошу проголосувати. Прошу підтримати. Мене інформують, що всі фракції його підтримують. Якщо, справді, буде загальна підтримка і загальне розуміння, я його поставлю.

«За» – 192.

Ні, немає консолідації залу щодо нього.

Отже, наступний. Колеги, увага!

Наступним є проект Закону «Про внесення зміни до Закону України «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції» щодо особливостей оформлення документів, що посвідчують особу та підтверджують громадянство України» ([№ 4023а](#)). Він через кілька законопроектів стоїть у порядку денному. Мені теж доповідає Апарат, що всі фракції його підтримують. Я шукаю ті законопроекти, колеги, в яких є загальна підтримка в залі.

Отже, хто за те, щоб перенести розгляд законопроекту № 4023а, прошу проголосувати. У порядку денному, ближче.

«За» – 163.

Дякую. Отже, немає голосів на перенесення.

Наступним у порядку денному є проект Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та деяких інших законів України щодо забезпечення прикордонної безпеки держави». Але я спочатку поставлю на рейтингове голосування.

Отже, ставлю на рейтингове голосування наступний проект закону, який стоїть у порядку денному, – це проект Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та деяких інших законів України щодо забезпечення прикордонної безпеки держави» ([№ 5442](#)). Хто підтримує, прошу голосувати. Голосуємо!

«За» – 193.

Рейтингове голосування демонструє.

Я думаю, що можемо входити. Бачу, що всі фракції в парламенті підтримують.

Запрошую до доповіді Паламарчука від Комітету з питань законодавчого забезпечення правоохоронної діяльності. Отже, це законопроект, який усі підтримують, він є наступним у порядку денному. Прошу доповідати.

ПАЛАМАРЧУК М.П. Шановний Голово! Шановні народні депутати! На ваш розгляд пропонується порівняльна таблиця, підготовлена до другого читання, до проекту Закону «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та деяких

інших законів України щодо забезпечення прикордонної безпеки держави» (№ 5442). Цей законопроект спрямований на протидію з боку Державної прикордонної служби правопорушенням, які вчиняються як на державному кордоні України, так і в межах тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим та непідконтрольних районів Донецької і Луганської областей.

До законопроекту надійшло 70 пропозицій та поправок від народних депутатів, з яких 45 комітетом пропонується врахувати, включаючи врахувати частково і редакційно, та 25 поправок відхилити. Обґрунтування відхилених поправок наведено у порівняльній таблиці.

Окремо під стенограму з метою усунення неточностей, зазначених у зауваженнях Головного юридичного управління, пропоную внести до пункту 1 розділу I законопроекту такі техніко-юридичні правки.

Щодо формування диспозицій частини першої статті 204¹ Кодексу України про адміністративні правопорушення, а саме – в абзаці третьому пункту 5 розділу I законопроекту слова «чи такого» замінити словами «чи таких». Це перше.

Друге. Пункт 11 після слова «виявлення» доповнити словами «особи, яка вчинила».

За наслідками обговорення комітет прийняв рішення рекомендувати Верховній Раді України прийняти законопроект № 5442 у другому читанні та в цілому як закон.

Тому пропоную Верховній Раді України підтримати рішення комітету щодо даного питання.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Переходимо до розгляду поправок.

Поправка 7. Не наполягає автор.

Поправка 8. Не наполягає.

Поправка 9. Не наполягає.

Поправка 10. Не наполягає.

Поправка 12. Левченко. Наполягає. Увімкніть мікрофон.

ЛЕВЧЕНКО Ю.В. «Свобода», виборчий округ № 223, місто Київ. Законопроект пропонує встановити, що перетинання або спроба перетинання державного кордону України будь-яким способом поза пунктами пропуску через державний кордон України або в пунктах пропуску через державний кордон України без відповідних документів, або з використанням підробленого документа чи такого, що містить недостовірні відомості про особу, чи без дозволу відповідних органів є адміністративним правопорушенням.

Справа в тому, що так, як воно зараз формулюється, розділяється питання підробленого документа та документа, який містить недостовірні відомості, тобто прописується два різних поняття. Це неправильно, тому що, якщо ми прописуємо адміністративне правопорушення за недостовірні відомості самі по собі, без підробки, ми відкидаємо ту можливість, коли людині без її відома прописали в документі недостовірні відомості. Відповідно треба прописати, що недостовірні відомості у цьому контексті можуть стосуватися лише саме свідомо підробленого документа, а не так, як тут прописано: або підроблений, або недостовірні відомості. Тому що ви можете таким чином покарати людей, яким вписали недостовірні відомості без їхнього відома. І це неправильно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Отже, це поправка 12. Комітет її відхилив.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 12, яку відхилив комітет, але Юрій Левченко наполягає на її голосуванні. Хто її підтримує, прошу проголосувати. Голосуємо!

«За» – 104.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 13. Альона Шкрум наполягає. Будь ласка.

ШКРУМ А.І., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Доброго дня! Колеги, єдине, що я хотіла б не лише щодо цієї поправки сказати. Наскільки я знаю, на засіданні комітету і на засіданні робочої групи Державна прикордонна служба просила внести ще одну поправку з голосу. Я можу її зараз

зачитати, але оскільки це не відповідає Регламенту, я просто хотіла б запитати: чи враховані поправки Державної прикордонної служби? Тому що на засіданні комітету серйозно відпрацьовувався законопроект, і вони зверталися з однією-єдиною поправкою, яка мала їм дати можливість стягувати штрафи на місці виявлення адмінпорушень через безготівкові термінали. Аналогічні повноваження вже зараз мають представники Нацполіції.

Оце та річ, щодо якої, за можливості, я хотіла б або запитати у представника, виступаючого від комітету, або просто зауважити те, що мене уповноважила сказати Державна прикордонна служба.

Дуже дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, прокоментуйте.

ПАЛАМАРЧУК М.П. Звичайно, це дуже важлива поправка. Ми обговорювали її на засіданні комітету, але не врахували. Чому? Зараз скажу. Навіть не розумію, чому, але ми її не врахували. Хоча ми її обговорювали, поправка, дійсно, дуже важлива.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Отже, ставлю на голосування для підтвердження поправку 13 народного депутата Шкрум. Комітет її відхилив. Але автор наполягає на голосуванні. Хто її підтримує, прошу проголосувати.

«За» – 112.

Рішення не прийнято.

Поправка 18. Шкрум. Будь ласка, увімкніть мікрофон.

ШКРУМ А.І. Фракція «Батьківщина». Колеги, насправді я хотіла б подякувати комітету за плідну роботу, яку вони проводили по поправках. Мої поправки стосувалися в тому числі й технічного характеру щодо того, щоб поліпшити можливість для Державної прикордонної служби виявляти і стягувати адмінпорушення. Ну, і взагалі спростити процедуру сплати штрафів, зробити її зручнішою для платників. Але оскільки, знову-таки, ми потім спілкувалися з Державною прикордонною службою, вони пояснили обґрунтованість врахування-неврахування кожної моєї поправки, тому щодо цієї поправки я не наполягаю на її голосуванні.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.
Будете коментувати?

ПАЛАМАРЧУК М.П. Я просто думаю, що треба поставити її на підтвердження, оскільки депутат наполягає, і проголосувати за неї.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Отже, щоб я правильно зрозумів, пані Альоно, ви наполягаєте на підтвердженні поправок 9 і 18? То я проведу два окремих голосування, так?

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 9, яку комітет підтримав. А, ні, вона відхилена. Хто підтримує поправку 9, прошу проголосувати.

«За» – 122.

Рішення не прийнято.

Автор наполягає, щоб ми теж поставили на голосування для підтвердження поправку 18. Комітет її відхилив, але автор наполягає на голосуванні. Прошу визначитися шляхом голосування. Голосуємо!

«За» – 112.

Рішення не прийнято.

Поправка 21. Гуляєв. Не наполягає.

Поправка 22. Шкрум. Будь ласка, увімкніть мікрофон.

ШКРУМ А.І. Фракція «Батьківщина». Колеги, я хотіла б просто підкреслити, чого стосується цей законопроект. Це, насправді, надзвичайно важливий законопроект щодо заходів, які вживаються уповноваженими органами щодо протидії нелегальній міграції на державному кордоні. У ГНЕУ були суттєві зауваження, які в тому числі і я намагалася відобразити у своїх поправках.

Тому прошу поставити її також на підтвердження. Це саме ті зауваження, щоб ми абсолютно правильно, юридично фахово прописали можливість протидіяти нелегальній міграції на державному кордоні і встановлювати правопорушення у прикордонній сфері, а також стягувати заборгованість щодо цих правопорушень.

Прошу поставити на підтвердження цю поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу прокоментувати.

ГЕРАЩЕНКО І.В. Пане Миколо, ваш коментар, будь ласка, з цього приводу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, ми переходимо до голосування.

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 22. Комітет її відхилив, автор наполягає на голосуванні. Хто підтримує дану поправку, прошу проголосувати.

«За» – 119.

Рішення не прийнято.

Поправка 26. Не наполягає.

Поправка 27. Не наполягає.

Поправка 28. Не наполягає.

Поправка 29. Не наполягає.

Поправка 32. Не наполягає.

Поправка 33. Роман Семенуха. Щодо цієї поправки, не наполягає.

Поправка 35. Альона Шкрум. Будь ласка.

ШКРУМ А.І. Фракція «Батьківщина». Колеги, насправді треба розуміти, що нам потрібно встановлювати суворішу відповідальність за вчинення одного й того ж повторного правопорушення, особливо, якщо це встановлено протягом певного строку, особливо, якщо це стосується таких злочинів, як нелегальна міграція на державному кордоні, нелегальний перетин державного кордону і таке інше. Тому тут, у тому числі в законопроекті, треба дуже правильно юридично прописати ці речі, щоб ми не давали додаткові повноваження, але при цьому, щоб ми не давали додаткові засоби зловживати цими повноваженнями.

Саме для цього, у тому числі з ГНЕУ, ми пропрацювали правильні техніко-юридичні методи, щоб не було зловживання тими повноваженнями, які ми надаємо державним прикордонникам. Прошу поставити поправку на підтвердження для того, щоб надані прикордонникам повноваження використовувалися у межах закону, Конституції України і легітимно. Пане Голово, прошу поставити на підтвердження цю поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Наполягаєте на голосуванні?

Ставлю на голосування для підтвердження поправку 35 народного депутата Альони Шкрум. Комітет її відхилив. Хто її підтримує, прошу голосувати.

«За» – 96.

Рішення не прийнято.

Ваша поправка буде через скільки поправок?

Поправка 37. Не наполягає.

Поправка 38. Не наполягає.

Поправка 40. Євтушок чи Шкрум?

Альона Шкрум. Будь ласка.

ШКРУМ А.І. Фракція «Батьківщина». Колеги, щодо чого стосуються мої поправки у даному контексті? До другого читання відбулися такі зміни, які зобов'язують СБУ публікувати в офіційних друкованих виданнях України визначений порядок в'їзду осіб до району проведення АТО та виїзду з нього.

Знову-таки, ми маємо чітко, юридично коректно виписувати повноваження таких силових органів, як СБУ, Нацполіція і Державна прикордонна служба, для того щоб надати їм повноваження боротися, зрозуміло, з нелегальною міграцією, з нелегальним перетином державного кордону, особливо у зоні АТО. Ми розуміємо, що знаходимося під час війни і наскільки небезпечним може бути такий перетин державного кордону неуповноваженими особами. Але водночас ми маємо зважувати права людини, гарантії захисту прав людини. Тому треба дуже коректно, юридично правильно, технічно і відповідно до Конституції прописувати такі права і обов'язки для наших силових структур. Саме цього, в тому числі й технічно, стосувалися мої поправки.

Дякую. Прошу поставити на підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, це поправка 40. Комітет її відхилив, але автор наполягає на голосуванні. Хто підтримує поправку 40, прошу проголосувати. Голосуємо!

«За» – 92.

Рішення не прийнято.

Поправка 47. Не наполягає.

Поправка 43. Сергій Євтушок. Будь ласка.

ЄВТУШОК С.М., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту (одномандатний виборчий округ № 156, Рівненська область, політична партія «Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Взагалі фракція в цілому буде голосувати за цей законопроект, але чи будуть голоси – тут величезне питання. Під час підготовки поправок ми хотіли б, щоб доповнили статтю 222 Кодексу України про адміністративні правопорушення таким абзацом. Пункт 9 частини першої проекту закону: «Уповноважені посадові особи органів Державної прикордонної служби України можуть стягувати накладені ними штрафи на місці виявлення адміністративних правопорушень, незалежно від їх розміру, виключно за допомогою безготівкових платіжних терміналів».

Я прошу, пане Голово, поставити дану поправку на голосування. А зал прошу визначитися і підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Це поправка 43, так?

Вона відхилена комітетом, але автори наполягають на її голосуванні. Хто підтримує поправку 43, прошу проголосувати. Прошу визначитися.

«За» – 93.

Рішення не прийнято.

Поправка 45. Шкрум. Не наполягає.

Поправка 33. Тетяна Острікова (*Шум у залі*).

Який номер поправки?

Поправка 48. Будь ласка.

ОСТРІКОВА Т.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Об'єднання «Самопоміч»). Шановні колеги! Поправка 48 народного депутата Семенухи пропонує нам усе-таки уточнити термінологію щодо того, що Державна прикордонна служба має право накладати стягнення за вчинені адміністративні правопорушення, протидію яким законодавством віднесено до компетенції Державної прикордонної служби України.

Насправді, в Законі «Про Державну прикордонну службу України» на даний орган покладається саме боротьба з організованою злочинністю, з незаконною міграцією, з тероризмом, а також припинення діяльності незаконних воєнізованих або збройних формувань, злочинних груп та злочинних організацій. Тобто, у профільному законі визначено низку кримінально караних, адміністративних правопорушень, протидію яким забезпечує саме цей орган. Тому тут пропонується уточнити термінологію і саме сформулювати, що це адміністративні правопорушення, протидію яким законодавством віднесено до компетенції Державної прикордонної служби.

Прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Отже, це була поправка 48, а Альона Шкрум виступатиме щодо поправки 45. Тоді після цього буде Альона Шкрум, а потім – Мустафа щодо поправки 49.

Зараз поправка 48. Її комітет теж відхилив. Але автор наполягає на голосуванні. Хто підтримує поправку 48, прошу проголосувати.

«За» – 97.

Рішення не прийнято.

Поправка 45. Альона Шкрум. Щодо поправки 49 – Мустафа Найєм. І, напевно, на тому будемо завершувати сьогодні. Подивимося, якщо встигнемо.

Альона Шкрум. Будь ласка.

ШКРУМ А.І. Фракція «Батьківщина». Колеги, насправді, якщо пройтися по зауваженнях Головного юридичного управління, їх небагато, але вони технічно дуже правильні. Нам не можна в таких законопроектах, де ми даємо додаткові повноваження, наприклад, накладати адміністративні стягнення іншим посадовим особам, крім тих, які вже зараз визначені в законодавстві, відходити від дуже чітких юридичних процедур, як це має застосовуватися, щоб ці посадові особи ні в якому випадку не зловживали додатковими правами.

Наприклад, зауваження Головного юридичного управління звучить так, що не встановлений строк, протягом якого документ, що підтверджує сплату вже штрафу, який був надісланий органу, який виніс цю постанову про накладення штрафу, в який він має

передаватися, і в який момент взагалі накладається і стягується штраф, якщо це стягується не на місці вчинення правопорушення.

Також незрозуміло, хто саме приймає рішення про заборону подальшого в'їзду іноземців в Україну на 10 років, якщо вони порушили процедури перетину державного кордону. От такі речі, я вважаю як юрист, треба дуже фахово прописувати, щоб ми не давали підстав для зловживання державним органам їхніми правами.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Отже, це була поправка 45. Коментувати будете, пане Миколо? Будь ласка, прокоментуйте.

ПАЛАМАРЧУК М.П. Усе дуже вірно каже нам народний депутат. Але я хотів би додати, що майже все це враховано у поправці 18. Тому в цьому законопроекті це враховано. Оскільки є прохання поставити на підтвердження, то я вважаю, що потрібно поставити на підтвердження цю поправку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Поправка 45. Народний депутат Шкрум. Комітет її відхилив. Хто підтримує поправку 45, прошу проголосувати.

«За» – 87.

Рішення не прийнято.

Поправка 48. Не наполягає.

Поправка 47. Не наполягає.

Поправка 49. Мустафа Найєм наполягає. Будь ласка, пане Мустафо.

НАЙЄМ М.-М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань європейської інтеграції (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, партія «Блок Петра Порошенка»). Шановні колеги! У нашій поправці ми пропонуємо: у пункті 19 слова «накладеного стягнення за адміністративні правопорушення» замінити словами «накладених стягнень за вчинені адміністративні правопорушення, протидію яким законодавством віднесено до компетенції

Державної прикордонної служби України». Це для уніфікації термінології у цьому законопроекті. Воно раніше десь було враховано, але я наполягаю на тому, щоб зараз проголосувати за це.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Поправку 49 комітетом відхилено. Але автор наполягає на голосуванні.

Будете коментувати, пане Миколо? Паламарчук. Будь ласка.

ПАЛАМАРЧУК М.П. Я хотів би прокоментувати, що практично цю поправку враховано у поправці 46. Майже все це враховано. Але, оскільки наполягає депутат, я вважаю, що треба поставити її на підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Має бути повага до народного депутата. Наполягає – голосуємо.

Поправка 49. Мустафа Найєм. Комітет відхилив. Хто підтримує поправку 49, прошу проголосувати.

«За» – 99.

Рішення не прийнято.

Колеги, ми встигаємо розглянути ще одну поправку, і все.

Поправка 50. Народний депутат Тетяна Острікова. Скажіть, будь ласка, свою позицію щодо поправки 50.

ОСТРІКОВА Т.Г. Шановні колеги! Поправкою 50 народного депутата Семенухи пропонується: у пункті 34 слова «розгляд яких належить» замінити словами «протидію яким законодавством віднесено».

Справа у тому, що відповідно до пункту 5 статті 19 Закону України «Про Державну прикордонну службу» до повноважень ДПС відноситься організація запобігання кримінальним та адміністративним правопорушенням, протидію яким законодавством віднесено до компетенції Державної прикордонної служби України, їх виявлення, припинення, здійснення провадження у справах про адміністративні правопорушення.

Тому комітет не розібрався, коли він обґрунтовує нам, що начебто в законодавстві немає поняття щодо протидії адміністративним

правопорушенням саме Державною прикордонною службою. Тому ми наполягаємо на тому, що ця поправка системно пов'язана з попередньою поправкою, щоб ми її поставили на голосування. Прошу її підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

Поправка 50. Будете коментувати, пане Миколо? Ні.

Отже, переходимо до голосування. Поправка 50 відхилена комітетом, але народний депутат наполягає на голосуванні. Хто підтримує поправку 50, прошу проголосувати. Прошу визначатися.

«За» – 106.

Рішення не прийнято.

Колеги, ми зупинилися на поправці 50. Наступне засідання ми розпочнемо з продовження розгляду поправок. Сподіваюся, що ми зможемо йти продуктивно і вийдемо на позитивне голосування. Наголошую для Апарату, що ми завершили на поправці 50. Хочу сказати, що ми сьогодні прийняли велику кількість важливих рішень і постанов, був надзвичайно продуктивний день. Хочу подякувати всім авторам законів і поправок за активну, дієву роботу.

Вечірнє засідання Верховної Ради України оголошую закритим. Завтра о 10 годині прошу прийти всіх до залу для продовження нашої роботи. Дякую вам.